

Sygn. akt II USK 287/21

POSTANOWIENIE

Dnia 18 sierpnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z wniosku J. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.
o zasiłek chorobowy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 18 sierpnia 2021 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w B.
z dnia 19 grudnia 2019 r., sygn. akt VI Ua (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od organu rentowego na rzecz odwołującego się
kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem kosztów
zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w B. wyrokiem z 19 grudnia 2019 r., wydanym na skutek apelacji wniesionej przez odwołującego się J. K. od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w B. z dnia 29 maja 2019 r., oddalającego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. z dnia 14 marca 2018 r. stwierdzającej, że podstawa wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego odwołującemu się wynosi w okresie od dnia 1 października 2014 r. do dnia 29 grudnia 2014 r. - 3.232,42 zł, a w okresach od dnia 7 lutego 2015 r. do dnia 28 kwietnia 2015 r. i od dnia 11 czerwca

2015 r. do dnia 11 października 2015 r. - 188,76 zł, zmienił ten wyrok oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego i ustalił, że podstawa wymiaru zasiłku chorobowego należnego odwołującemu się w okresie od dnia 7 lutego 2015 r. do dnia 28 kwietnia 2015 r. oraz od dnia 11 czerwca 2015 r. do dnia 11 października 2015 r. wynosi 3.416,23 zł.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 19 grudnia 2019 r., zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie prawa materialnego, to jest art. 40 i art. 43 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na oczywistą zasadność tego środka zaskarżenia, podnosząc, że w jego ocenie zaskarżony wyrok w oczywisty sposób narusza przepisy prawa materialnego powołane w podstawach zaskarżenia. Skarżący dodał, że art. 40 ustawy zasiłkowej zawiera normę stosowaną przy ustaleniu podstawy wymiaru zasiłku, natomiast art. 43 tej ustawy wskazuje sytuacje, w których podstawy wymiaru świadczenia nie oblicza się. Przepisy te nie mają więc wspólnych zakresów i nie zachodzi między nimi stosunek normy szczegółowej do ogólnej. Przepis art. 40 jest przepisem szczególnym, ale tylko wobec art. 36 i art. 37 powołanej ustawy. Uwzględniając bowiem, że zasiłek chorobowy powinien wyrównać stratę ponoszoną przez ubezpieczonego z powodu wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego, przyjęto zasadę, że podstawa wymiaru zasiłku odpowiada wysokości wynagrodzenia rzeczywiście wypłacanego ubezpieczonemu w okresie wymienionym w art. 36. Wyjątkowo przyjmuje się zaś wynagrodzenie hipotetyczne (art. 37 ustawy) oraz wynagrodzenie zwiększone lub zmniejszone wskutek zmiany wymiaru czasu pracy w miesiącu, w którym powstało ryzyko (art. 40 ustawy). W takim przypadku zmiana wymiaru czasu pracy ubezpieczonego będącego pracownikiem ma zatem bezpośredni wpływ na sposób ustalenia podstawy wymiaru zasiłku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1),

istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Wypada także przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury skarga jest oczywiście uzasadniona wówczas, jeżeli zaskarżone tą skargą orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002, nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 437) i jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy jest ono z góry widoczne dla każdego prawnika, bez potrzeby głębszej analizy prawniczej, gdy jest zupełnie pewne i nie może ulegać żadnej wątpliwości, gdy podniesione zarzuty naruszenia wskazanych przepisów są zasadne *prima facie*, bez dokonywania głębszej analizy tekstu tych przepisów i bez doszukiwania się ich znaczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538). Powołanie się przez autora skargi kasacyjnej na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem do

przedstawienia wywodu prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695). Innymi słowy, jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi, to powinien zawrzeć w niej wywód prawny, z którego ta oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, LEX nr 602638).

Zdaniem Sądu Najwyższego, wniosek skarżącego o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia wyżej określonych kryteriów. Ma bowiem rację odwołujący się, podnosząc w odpowiedzi na skargę kasacyjną, że wniosek ten, poza przedstawieniem ogólnej charakterystyki art. 40 i art. 43 ustawy zasiłkowej oraz ich wzajemnej relacji, nie zawiera jakiegokolwiek wywodu o charakterze jurydycznym, który potwierdzałby tezę, że przepisy te zostały naruszone zaskarżonym wyrokiem, a zwłaszcza że naruszenie to miało kwalifikowany, to jest widoczny *prima facie* charakter. Wymaga natomiast podkreślenia, że w ramach oceny, czy skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, nie jest rzeczą Sądu Najwyższego doszukiwanie się w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych argumentacji mającej wykazać występowanie deklarowanych we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przesłanek przedsądu, ponieważ na tym etapie postępowania podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie nie podlegają jeszcze badaniu (por. pośród wielu postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 2010 r., II UK 274/09, LEX nr 585794). Wynika to stąd, że na tym etapie przedmiotem badania dokonywanego przez Sąd Najwyższy jest jedynie to, czy wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej wskazuje i wykazuje choć jedną z podstaw (przesłanek) przedsądu wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Podstawy kasacyjne stanowią zaś odrębny od przesłanek przedsądu element skargi, w związku z czym nie zastępują one (ani ich uzasadnienie) i nie mogą zastąpić

przesłanek przedsądu. Innymi słowy, podstawy kasacyjne podlegają rozpoznaniu dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Niezależnie od powyższego spostrzeżenia Sąd Najwyższy stwierdza, że przyjęcie przez Sąd drugiej instancji art. 43 ustawy zasiłkowej jako podstawy prawnej rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonym wyroku stanowi konsekwencję odwołania się przez ten Sąd do poglądu prawnego wyrażonego w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2016 r., II UK 206/15 (OSNP 2017 nr 8, poz. 101), który zapadł w sprawie o zbliżonym stanie faktycznym i analogicznym stanie prawnym. Oparcie oceny prawnej ustalonego w sprawie stanu faktycznego na wykładni przepisu prawnego dokonanej przez Sąd Najwyższy z istoty swej nie może być natomiast potraktowane jako kwalifikowane naruszenie prawa, skoro za takie naruszenie jako przesłankę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej uznaje się jedynie, o czym była już mowa, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji, widoczną dla każdego prawnika bez potrzeby głębszej analizy prawniczej.

Końcowo Sąd Najwyższy zauważa i to, że skarżący zdaje się nie dostrzegać, że zastosowany przez Sąd Okręgowy art. 43 ustawy zasiłkowej, co jednoznacznie wynika z jego wykładni gramatycznej, znajduje zastosowanie nie tylko w przypadku nieprzerwanej niezdolności do pracy, ale także w wówczas, gdy przerwa w pobieraniu zasiłków była krótsza niż 3 miesiące kalendarzowe, a taka właśnie sytuacja miała miejsce w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy. Nie może być więc stosowany „wybiórczo”, to jest wyłącznie wtedy, gdy niezdolność do pracy ma nieprzerwany charakter.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że skarżący nie wykazał potrzeby poddania jego skargi kasacyjnej merytorycznemu rozpoznaniu ze względu na oczywistą zasadność tego środka zaskarżenia. Dlatego, opierając się na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., a w odniesieniu do kosztów postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, orzekł jak w sentencji postanowienia.

